

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sk/32/2019
Identifikačné číslo spisu: 2018200188
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2018200188.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci žalobcu: M. B., nar. X.X.XXXX, bytom Z., proti sťažovateľke (predtým žalovanej): Sociálna poisťovňa, ul. 29. augusta 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10.5.2018, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 20Sa/14/2018-36 zo dňa 22. marca 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Žalobcovi náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave rozsudkom č. k. 20Sa/14/2018-36 zo dňa 22. marca 2019 zrušil rozhodnutie žalovanej XXX XXX XXXX X zo dňa 10.5.2018, ktorým generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne ako odvolací orgán podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 461/2003 Z. z.) zmenil odvolaním napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX-I zo dňa 15.12.2017 (prvostupňový správny orgán ním vyslovil, že žalobcovi podľa § 21 zák. č. 100/1988 Zb. a § 259 ods. 1 a § 82 vznikol nárok na starobný dôchodok od 13.11.2014 v sume 229,40 eur mesačne, ktorý sa podľa § 293ac zák. č. 461/2003 Z. z. v znení zák. č. 555/2007 Z. z. nevypláca a dňom 13.11.2014 nárok naň zaniká) tak, že „Podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a podľa § 112 ods. 1 a § 259 ods. 1, § 293l ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, vznikol p. Jozefovi Gažovi od 13.11.2014 nárok na starobný dôchodok v sume 245,50 eur mesačne, ktorý sa podľa § 293ac zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z. z. nevypláca a dňom 13.11.2014 nárok naň zaniká. V uvedenej sume je zahrnutá úprava podľa zákona č. 306/2002 Z. z. v znení zákona č. 639/2002 Z. z., zvýšenie podľa zákona č. 222/2003 Z. z. a zvýšenie podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.“

2. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že námietka žalobcu nesmerovala voči nezvýšeniu priznaného starobného dôchodku (voči ktorej námietke žalovaný argumentoval ustanovením § 82 zákona o sociálnom poistení, spôsob výkladu ktorého nekonkretizoval v odôvodnení svojho rozhodnutia ani v písomnom vyjadrení k veci), ale voči nezohľadneniu zvyšovania starobných dôchodkov v rokoch 2002, 2004 až 2013 pri výpočte výšky starobného dôchodku a jeho priznaní ku dňu 13.11.2014, resp. pri porovnaní jeho výšky s vyplácaným invalidným dôchodkom za účelom určenia, ktorá z týchto dávok (invalidný alebo starobný dôchodok) je vyššia a bude žalobcovi ďalej vyplácaná.

3. Spôsob výpočtu dôchodku požadovaný žalobcom, zohľadňujúci zvýšenia starobného dôchodku od doby vzniku nároku na tento dôchodok, bol podľa názoru súdu v súlade so základným právom občana na primerané hmotné zabezpečenie v starobe, zahŕňajúce aj pravidelné zvyšovanie tohto zabezpečenia podľa pravidiel stanovených zákonom, má logické opodstatnenie a priamo predchádza situácii, inak zjavne odporujúcej všeobecnému chápaniu princípov spravodlivosti, za ktorej by pri postupe presadzovanom žalovaným, dôchodca v totožnom veku ako žalobca a s rovnakými parametrami vstupujúcimi do výpočtu jeho starobného dôchodku, ktorý o priznanie dôchodku požiadal od doby dosiahnutia dôchodkového veku, mal v čase priznania dôchodku žalobcovi, ktorý o dôchodok požiadal neskôr, hoci nárok naň mu vznikol v rovnakom čase, dôchodok vyšší ako žalobca, z dôvodu, že jemu by boli priebežne priznávané valorizácie od doby vzniku nároku na dôchodok, ktoré žalobcovi pri výpočte dôchodku zohľadnené neboli.

4. Krajský súd poukázal na ustálenú súdnu prax (napr. rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/101/2013 zo dňa 26.11.2014 a 9So/116/2014 zo dňa 28.6.2016), podľa ktorej mal výpočet starobného dôchodku zohľadňovať valorizácie starobného dôchodku od doby vzniku nároku žalobcu na tento druh dôchodku. Uviedol, že v danom prípade sa jedná o špecifickú situáciu, ktorej riešenie vyžaduje zohľadnenie nielen textu zákona, ale aj jeho výkladu súladného s účelom zákona o sociálnom poistení a všeobecných princípov právneho poriadku, ktorého súčasťou tento zákon je. Preskúmané rozhodnutie žalovaného takýmto požiadavkám nezodpovedá, preto ho krajský súd podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP (zák. č. 162/2015 Z. z.) zrušil ako vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia veci a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, v ktorom je tento v zmysle § 191 ods. 6 SSP viazaný právnym názorom súdu vysloveným v tomto rozsudku (súladným s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v uznesení sp. zn. 7So/78/2010 zo dňa 9.6.2011, podľa ktorého: „v prípade, že dôchodková dávka sa vznikom nároku na dávku nevyplácala a na základe žiadosti sa vyplácala neskôr s obmedzením troch rokov spätne od uplatnenia nároku na dávku, potom sa vypláca dôchodková dávka vo výške, v ktorej by patrila, ak by bola nepretržite vyplácaná od vzniku nároku na túto dávku“).

5. Proti rozsudku Krajského súdu v Trnave podala žalovaná v zákonom určenej lehote kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP, z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

6. Žalovaná sa nestotožnila s právnym posúdením veci krajským súdom z dôvodu, že v sume priznaného starobného dôchodku v zmysle rozhodnutia žalovanej, je zahrnutá úprava podľa zákona č. 306/2002 Z. z. v znení zákona č. 639/2002 Z. z., zvýšenie podľa zákona č. 222/2003 Z. z. a zvýšenie podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z.

7. Sťažovateľka poukázala na § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a uviedla, že žalobca splnil podmienku nároku na starobný dôchodok X. T. 2002, dosiahnutím dôchodkového veku a získaním potrebnej doby zamestnania. Pretože žalobca si uplatnil žiadosťou nárok na starobný dôchodok až dňa 13. novembra 2017, starobný dôchodok mu bolo možno priznať len 3 roky spätne, od 13. novembra 2014. Suma starobného dôchodku žalobcu bola ku dňu vzniku nároku, teda k 13. novembru 2014 vo výške 67 % priemerného mesačného zárobku za roky 1991, 1990, 1993, 1989, 1988 v sume 3.513 Sk, po prepočítaní konverzným kurzom v sume 116,60 €, teda starobný dôchodok bol určený v sume 78,20 € mesačne. V súlade s § 293l ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. sa starobný dôchodok priznaný v sume určenej podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, podľa § 259 ods. 1 zákona, zvyšuje za

obdobie dôchodkového poistenia získané po 31. júli 2006 podľa § 66 ods. 2 až 9. Suma starobného dôchodku žalobcu spolu so sumou zvýšenia za obdobie dôchodkového poistenia získaného po vzniku nároku na starobný dôchodok, po zaokrúhlení, bol 81,70 € mesačne. Taktu určená suma starobného dôchodku sa žalobcovi zvýšila o 0,5 % za každých 30 dní dôchodkového poistenia získaného po vzniku nároku na starobný dôchodok bez poberania tohto dôchodku alebo jeho časti, t. j. o 4,50 € zo sumy 81,70 €, teda 3,67650 € mesačne, na sumu 85,40 € mesačne. K uvedenej sume starobného dôchodku žalobcu patrila a aj bola pripočítaná úprava podľa zákona č. 306/2002 Z. z. v znení zákona č. 639/2002 Z. z. v sume 137,90 €, zvýšenie podľa zákona č. 222/2003 Z. z. v sume 13,40 € a zvýšenie podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. v súlade s Opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2013 Z. z. v sume 8,80 € mesačne. Suma starobného dôchodku žalobcu k 13. novembru 2014 je celkom 245,50 € mesačne. Žalobca bol k uvedenému dátumu poberateľom invalidného dôchodku, ktorý bol prekvalifikovaný na starobný dôchodok, v sume 386,20 € mesačne. V súlade s ustanovením § 293ac zákona, sa vypláca ten dôchodok, ktorý je vyšší. Pretože starobný dôchodok žalobcu, na ktorý bol prekvalifikovaný invalidný dôchodok, ktorý bol poberaný v sume 386,20 € mesačne je vyšší ako by bol starobný dôchodok, vrátane jeho zvyšovania, patrí žalobcovi naďalej starobný dôchodok, na ktorý bol prekvalifikovaný invalidný dôchodok vo vyššej sume, teda 386,20 € mesačne.

8. Žalovaná poukázala na ustanovenia § 82, § 114 zákona č. 461/2003 Z. z. a uviedla, že žalobca nemal v roku 2002 priznaný a vyplácaný starobný dôchodok a pred rokom 2014 nemal nárok na výplatu starobného dôchodku, preto nie je možné sumu starobného dôchodku zvýšiť podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov za kalendárne roky 2002 a 2004 až 2013. Poukazovanie na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/101/2013 a 9So/116/2014 je nedôvodné, pretože sa týkali skutkovo odlišnej veci a v danom prípade nie je možné podľa nich postupovať. Týkali sa valorizácie invalidného dôchodku, ktorý sa považuje za starobný dôchodok, pričom žalobca nemal nárok na výplatu starobného dôchodku pred rokom 2014 a na zvýšenie dôchodkovej dávky je rozhodujúca mesačná suma dôchodkovej dávky vyplácaná ku dňu, od ktorého sa zvyšuje. Žalobcovi sa starobný dôchodok nevyplácal a v prípade, ak by žalovaná pri určení sumy starobného dôchodku zvýšila sumu starobného dôchodku aj za kalendárne roky 2002 a 2004 až 2013, postupovala by v rozpore so zákonom. Žalovaná v odvolacom konaní zmenila napadnuté prvostupňové rozhodnutie, v ktorom zohľadnila zvýšenie sumy starobného dôchodku žalobcu za obdobie dôchodkového poistenia získané po vzniku nároku na starobný dôchodok a vyhotovila nový osobný list dôchodkového poistenia žalobcu. Z uvedeného teda vyplýva, že žalovaná pri zvyšovaní starobného dôchodku postupovala v súlade s účinnými právnymi predpismi.

9. Na základe uvedených dôvodov navrhla kasačnému súdu, aby rozsudok Krajského súdu v Trnave zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

10. Žalobca sa k podanej kasačnej sťažnosti nevyjadril.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP), po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) preskúmal vec v rozsahu kasačnej sťažnosti a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

12. Podľa § 2 ods. 1 a 2 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

13. Predmetom konania bolo preskúmanie rozhodnutia orgánov verejnej správy v rozsahu správnosti výpočtu sumy starobného dôchodku (valorizácie za roky 2002 až 2013) na základe žiadosti sťažovateľa o starobný dôchodok zo dňa 13.11.2017.

14. Podľa § 21 ods. 1 písm. e), zákona č. 100/1988 Zb., občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 60 rokov.

15. Podľa § 55 zákona č. 100/1988 Zb., ak sú súčasne splnené podmienky nároku na výplatu viacerých dôchodkov toho istého druhu alebo ak sú súčasne splnené podmienky nároku na výplatu starobného, invalidného, čiastočného invalidného dôchodku a dôchodku za výsluhu rokov, vypláca sa iba jeden dôchodok, a to vyšší (najvyšší). Pri súčasnom splnení podmienok nároku na výplatu starobného, invalidného, čiastočného invalidného dôchodku a dôchodku za výsluhu rokov, ale rovnakej výšky, vypláca sa dôchodok, ktorý si oprávnený zvolil. Dňom úpravy výplaty dôchodkov pre súbeh zanikajú nároky na dôchodky, ktoré sa nevyplácajú.

16. Podľa § 1 zákona č. 306/2002 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 2002, o úprave dôchodkov priznaných v roku 2003 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia, starobný dôchodok, invalidný dôchodok, čiastočný invalidný dôchodok, dôchodok za výsluhu rokov, vdovský dôchodok a sirotsky dôchodok priznané pred 1. januárom 2003 sa zvyšujú v súlade s osobitným predpisom o 5% mesačnej sumy dôchodku, na ktorú má občan nárok ku dňu, od ktorého sa dôchodok zvyšuje. Podľa § 2 cit. ustanovenia, starobný dôchodok, invalidný dôchodok, čiastočný invalidný dôchodok, dôchodok za výsluhu rokov, vdovský dôchodok a sirotsky dôchodok priznané od 1. januára 2003 do 31. decembra 2003 sa upravujú a) o 112,1% mesačnej sumy dôchodku, na ktorú má občan nárok ku dňu priznania dôchodku, a b) o sumu 1 270 Sk mesačne, ak ide o starobný dôchodok, invalidný dôchodok a o dôchodok za výsluhu rokov.

17. Podľa § 66 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, suma starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

Ak poistenec bol dôchodkovo poistený po splnení podmienok nároku na starobný dôchodok a nepoberal tento dôchodok alebo jeho časť, suma starobného dôchodku sa určí podľa odseku 1 a pripočíta sa k nej suma určená ako súčin súčtu osobných mzdových bodov získaných za obdobie dôchodkového poistenia po vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Takto určená suma starobného dôchodku sa zvýši o 0,5% za každých 30 dní dôchodkového poistenia získaných po vzniku nároku na starobný dôchodok bez poberania tohto dôchodku alebo jeho časti.

18. Podľa § 259 zákona č. 461/2003 Z. z., v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, o nároku na úpravu dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu, o nárokoch na náhradu škody spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, o nároku zamestnanca z pracovného pomeru, ktoré sa uspokojovali z garančného fondu (ďalej len "peňažná náhrada") a o nároku na podporu v nezamestnanosti, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, a o priznaní, odňatí alebo zmene sumy dávky, náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania alebo podpory v nezamestnanosti za obdobie pred 1. januárom 2004, aj keď o uvedenej dávke, náhrade škody, peňažnej náhrade alebo podpore v nezamestnanosti už bolo právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

19. Podľa § 261 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 461/2003 Z. z., suma starobného dôchodku poistenca, ktorý splnil podmienky nároku na tento dôchodok pred 1. januárom 2004, je po vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003 a nepoberal starobný dôchodok, invalidný dôchodok alebo ich časť, sa určí podľa tohto zákona. Náhradné doby získané po vzniku nároku na starobný dôchodok sa posudzujú podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003. Táto suma nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodkov a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu. Ak rozhodujúce obdobie na určenie priemerného osobného mzdového bodu je kratšie ako desať rokov, predlžuje sa toto rozhodujúce obdobie pred 1. januárom 1994 tak, aby bolo desať rokov. Ustanovenia § 63 ods. 1 až 8 platia rovnako.

Poistencovi, ktorý splnil podmienky nároku na starobný dôchodok pred 1. januárom 2004 a k 31. decembru 2003 nebol nepretržite zamestnaný, zvyšuje sa starobný dôchodok za obdobie dôchodkového poistenia získané po 31. decembri 2003 do 31. júla 2006 bez poberania starobného dôchodku alebo jeho časti alebo invalidného dôchodku podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poistencovi, ktorému vznikol nárok na výplatu starobného dôchodku pred 1. januárom 2004, zvyšuje sa starobný dôchodok za obdobie dôchodkového poistenia získané po 31. decembri 2003 do 31. júla 2006, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) bez poberania tohto dôchodku alebo jeho časti podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003,
- b) počas poberania tohto dôchodku alebo jeho časti za každých 90 dní dôchodkového poistenia o 0,75% priemerného mesačného zárobku, z ktorého sa vymeral starobný dôchodok.

20. Podľa § 263 ods. 1, 9 a 10 zákona č. 461/2003 Z. z., invalidný dôchodok a čiastočný invalidný dôchodok, ktoré boli priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, sa považujú po 31. decembri 2003 za invalidný dôchodok podľa tohto zákona v sume, v akej patrili k 31. decembru 2003 a vyplácajú sa aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak poberateľ invalidného dôchodku podľa prvej vety vykonáva činnosť zamestnanca, práce na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru alebo činnosť povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby, výkon týchto činností alebo prác nemá po 31. júli 2006 vplyv na nárok na výplatu invalidného dôchodku.

Invalidný dôchodok uvedený v odseku 1, ktorého poberateľ pred 1. januárom 2004 dovŕšil vek najmenej 60 rokov, ak ide o muža, alebo vek najmenej 57 rokov, ak ide o ženu, sa považuje od 1. januára 2005 za starobný dôchodok.

Ak poberateľ invalidného dôchodku uvedeného v odsekoch 1, 5 až 7 splní podmienky nároku na výplatu starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku podľa tohto zákona, vypláca sa ten dôchodok, ktorý je vyšší. Pri rovnakej sume týchto dôchodkov sa vypláca ten dôchodok, ktorý si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty týchto dôchodkov pre súbeh nárokov na ich výplatu zaniká nárok na dôchodok, ktorý sa nevypláca.

21. Podľa § 293a ods. 1, 2, 4 zákona č. 461/2003 Z. z., na zvyšovanie dôchodkových dávok v roku 2004 sa nepoužije § 82 ods. 1 až 5 a odsek 8.

Dôchodkové dávky priznané pred 1. februárom 2004 sa zvyšujú od 1. februára 2004 o 4% mesačnej sumy dôchodkovej dávky, na ktorú má poistenec nárok ku dňu, od ktorého sa dôchodková dávka zvyšuje.

Dôchodkové dávky priznané pred 1. decembrom 2004 sa zvyšujú od 1. decembra 2004 o percento určené ako súčet jednej polovice percenta medziročného rastu spotrebiteľských cien a jednej polovice percenta medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky znížené o 4%. Percento zvýšenia dôchodkovej dávky podľa prvej vety sa ustanoví opatrením, ktoré vydá ministerstvo podľa údajov štatistického úradu a vyhlási jeho úplné znenie uverejnením v Zbierke zákonov najneskôr do 31. augusta 2004.

22. Podľa § 293a ods. 4 a 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom poistení a o zmene a doplnení niektorých zákonov, sa zvyšujú dávky dôchodkového poistenia priznané pred 1. januárom 2005 o 3,4 % mesačnej sumy dôchodku, na ktorý má poistenec nárok ku dňu, od ktorého sa dôchodok zvyšuje.

23. Podľa § 293l ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., starobný dôchodok priznaný v sume určenej podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 a starobný dôchodok, na ktorý bol prekvalifikovaný pomerný starobný dôchodok, sa zvyšuje za obdobie dôchodkového poistenia získané po 31. júli 2006 podľa § 66 ods. 2 až 9.

24. Podľa § 293ac ods. 1 až 3 zákona č. 461/2003 Z. z., starobný dôchodok, na ktorý bol prekvalifikovaný invalidný dôchodok podľa zákona účinného pred 1. januárom 2008, sa považuje aj po

31. decembri 2007 za starobný dôchodok.

Starobný dôchodok podľa odseku 1 sa nezvyšuje podľa § 66 ods. 2 až 4 za obdobie dôchodkového poistenia získané po 31. decembri 2007.

Ak poberateľ starobného dôchodku podľa odseku 1 splní podmienky nároku na výplatu starobného dôchodku zo starobného poistenia po 31. decembri 2007, vypláca sa dôchodok, ktorý je vyšší. Pri rovnakej sume týchto dôchodkov vypláca sa dôchodok, ktorý si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty dôchodkov pre súbeh nárokov na ich výplatu zaniká nárok na dôchodok, ktorý sa nevypláca.

Pri určení sumy starobného dôchodku, na ktorý vznikol nárok zo starobného poistenia poberateľovi starobného dôchodku, na ktorý bol prekvalifikovaný invalidný dôchodok, platí § 79a rovnako.

25. V konaní nebolo sporné, že sťažovateľ bol poberateľom invalidného dôchodku od 14.11.1994 (od 24.08.1999 plného inv. dôchodku). Nárok na starobný dôchodok vznikol sťažovateľovi dosiahnutím veku 60 rokov, podľa predpisov účinných do 01. 01. 2004 (zákon č. 100/1988 Zb), dňa XX.XX.2002. Prvú žiadosť o starobný dôchodok podal sťažovateľ dňa 17. 05. 2004. Následne podal žiadosti o starobný dôchodok dňa 03.11.2006, 14.01.2014 a 20.11.2017. Rozhodnutím zo dňa 30. 08. 2004 bola sťažovateľovi určená suma starobného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb., ku dňu X. T. 2004. V zmysle rozhodnutia orgánu verejnej správy, bol sťažovateľovi vymeraný starobný dôchodok za zamestnanie v III. pracovnej kategórii, za rozhodujúcich 42 rokov doby zamestnania, podľa predpisov účinných do 31. 12. 2003, vo výške 67 % priemerného mesačného zárobku, t. j. 2.356 Sk mesačne (78,20€). Pretože určená výška starobného dôchodku bola nižšia ako suma vyplácaného invalidného dôchodku, starobný dôchodok sa nevyplácal a naďalej sa sťažovateľovi vyplácal invalidný dôchodok. Ďalšie rozhodnutia obsiahnuté v spise, vydané orgánmi verejnej správy, obsahovali totožný výpočet výšky starobného dôchodku.

26. Žalovaná zmenila prvostupňové rozhodnutie zo dňa 15. decembra 2017 tak, že za obdobie dôchodkového poistenia po splnení podmienok nároku na starobný dôchodok, za ktoré sťažovateľ nepoberal starobný dôchodok, (za obdobie od 1. augusta 2006 do 31. decembra 2007) k určenej sume starobného dôchodku (78,20 €) pripočítala sumu 3,45813 €, čím sa po zaokrúhlení zvýšil starobný dôchodok sťažovateľa na sumu 81,70 € mesačne. Takto určená suma bola zvýšená podľa § 66 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o 0,5 % za každých 30 dní dôchodkového poistenia získaných po vzniku nároku na starobný dôchodok bez jeho poberania, o 4,50 % zo sumy 81,70 €, teda o 3, 67650 € mesačne, na sumu 85,40 € mesačne. Predmetná suma bola zvýšená podľa zákona č. 306/2002 Z. z. o sumu 137,90 €, o sumu 13,40 € podľa zákona 222/2003 Z. z. a podľa Opatrenia Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2013 Z. z. o sumu 8, 80 € mesačne. Starobný dôchodok tak dosiahol čiastku 245,50 € mesačne. Nepriзнание zvýšenia starobného dôchodku za obdobie od roku 2004 do 2013 žalovaná odôvodnila tým, že dôchodkové dávky sa podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. zvyšujú odo dňa priznania dôchodku. Keďže sťažovateľ nemal v roku 2002 priznaný starobný dôchodok a pred rokom 2014 nemal nárok na výplatu starobného dôchodku, nebolo možné starobný dôchodok zvýšiť za kalendárne roky 2002 a 2004 až 2013.

27. S právnym názorom žalovanej kasačný súd nesúhlasí. V zmysle vyššie citovaného § 263 ods. 9 zákona č. 461/2003 Z. z., invalidný dôchodok uvedený v odseku 1, ktorého poberateľ pred 1. januárom 2004 dovŕšil vek najmenej 60 rokov, sa považuje od 1. januára 2005 za starobný dôchodok. V konaní nebolo sporné, že sťažovateľ poberal v období pred 1. januárom 2004 invalidný dôchodok, dňa XX.XX.2002 dovŕšil dôchodkový vek, a preto invalidný dôchodok ktorý poberal, je potrebné od 1. januára 2005 považovať za starobný dôchodok. Z uvedeného dôvodu nemožno súhlasiť s tvrdením žalovanej, že sťažovateľ nemal pred rokom 2014 nárok na výplatu starobného dôchodku, a nemožno preto sumu starobného dôchodku za obdobie do roku 2013 zvýšiť. V zmysle právneho názoru vysloveného v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7So/78/2010, na ktorý odkazoval aj krajský súd: „Ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a jeho výplatu sociálna poisťovňa vypočíta jeho výšku (§ 66 zákona o sociálnom poistení). Následne v ďalších rokoch sa výška starobného dôchodku upravuje vzhľadom na zákonné zvýšenia (valorizácie). V prípade, že dôchodková dávka sa vznikom nároku na dávku nevyplácala a na základe žiadosti sa vypláca neskôr s obmedzením troch rokov spätne od uplatnenia nároku na dávku, potom sa vypláca dôchodková dávka vo výške, v ktorej by patrila, ak by

bola nepretržite vyplácaná od vzniku nároku na túto dávku.“ S prihliadnutím na uvedený právny názor kasačný súd konštatuje, že bolo úlohou žalovanej, na základe žiadosti sťažovateľa, pri určovaní výšky jeho starobného dôchodku, v tomto prípade podľa predpisov účinných do 01.01.2004, prihliadať aj na všetky zákonom stanovené zvyšovania (valorizácie) starobných dôchodkov od vzniku nároku sťažovateľa na starobný dôchodok, t. j. od XX. XX. 2002 a takto určenú výšku starobného dôchodku porovnať so sumou vyplácanej dôchodkovej dávky (invalidného) dôchodku, považovaného za starobný dôchodok. Len na základe takéhoto výpočtu starobného dôchodku bolo možné pristúpiť k porovnaniu jeho výšky so sumou vyplácanej dávky.

28. Na základe uvedených dôvodov kasačný súd dospel k záveru, že Krajský súd v Trnave vec správne právne posúdil. Kasačnú sťažnosť žalovanej vyhodnotil ako nedôvodnú, a preto ju podľa § 461 SSP zamietol.

29. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 v spojitosti s ust. § 167 ods. 3 písm. a) SSP tak, že žalobcovi, hoci mal úspech v kasačnom konaní, náhradu trov nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli.

30. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.